

C-288/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. április 9.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Finanzgericht des Saarlandes (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. március 18.

Felperes:

QM

Alperes:

Finanzamt Saarbrücken

Az alapeljárás tárgya

2013. és 2014. évi forgalmi adó megállapítása vállalati autó rendelkezésre bocsátása után

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az uniós jog értelmezése, EUMSZ 267. cikk

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

Úgy kell-e értelmezni a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdését, hogy „közlekedési eszközök nem adóalany részére történő bérbeadásaként” értendő egy adóalany vállalkozásának a vagyontát képező gépjárműnek (vállalati autó) a vállalkozás alkalmazottja számára történő rendelkezésre bocsátása, ha ez utóbbi ezért nem nyújt olyan ellenértéket, amely nem a munkavégzéséből (annak egy részéből) áll, tehát fizetésre nem kerül sor, a készpénzben történő díjazása egy részét sem fordítja erre, és a felek között olyan megállapodás sincs, amely alapján

a vállalati autó használata más előnyökről való lemondáshoz kapcsolódik, és az adóalany által felkínált előnyök közötti választást feltételez?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

A 2008. február 12-i 2008/8/EK tanácsi irányelv (HL 2008. L 44, 11. o.) által módosított, a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv (HL 2006. L 347., 1. o.; helyesbítések: HL 2007., L 335., 60. o.; HL 2015. L 323., 31. o.) (a továbbiakban: héairányelv), különösen a 2., 24., 26., 45. és 56. cikk.

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Umsatzsteuergesetz (a forgalmi adóról szóló törvény, a továbbiakban: UStG), különösen az 1., 3., 3a. és 3f. §-ok.

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes egy luxemburgi jog szerint alapított részvénytársaság (S.A.), amelynek székhelye a Luxemburgi Nagyhercegségben található. A luxemburgi vállalatánál dolgozó, Németországban lakóhellyel rendelkező két munkavállalója számára a felperes egy-egy, a vállalkozás vagyonát képező vállalati autót bocsát rendelkezésre, magánutakra is kiterjedően. A vitatott években a felperes a két munkavállaló egyikének béréből a rendelkezésre bocsátott jármű költségeihez való hozzájárulást tartott vissza. A felperes Luxemburgban az úgynevezett „egyszerűsített adózási eljárás” alá tartozik, amelyben nem lehet előzetesen felszámított adót levonni. Következésképpen a felperes nem érvényesített levonást a két vállalati autóval kapcsolatos költségek tekintetében; ennek ellentételezésképpen Luxemburgban az egyszerűsített adózási eljárás keretében nem adóztatták meg a járművek munkavállalók számára való rendelkezésre bocsátását.
- 2 2014 novemberében a felperes a gépjármű Németországban történő rendelkezésre bocsátására tekintettel forgalmiadó-alanyként regisztrálta magát az alperes adóhivatalnál. A vitatott évekre vonatkozó forgalmiadó-bevallásaiban a felperes a jármű rendelkezésre bocsátásért 2013-tól 19 %-os adókulcs alá eső egyéb adóköteles szolgáltatást vallott be 7904 euró (2013), illetve 20 767 euró (2014) összegben, továbbá az erre eső forgalmi adót. A felperes mindkét év adómegállapításával szemben kifogással élt, amelyeket az alperes mint megalapozatlanokat elutasított.
- 3 A felperes keresete arra irányul, hogy a 2013-as és 2014-es évre a forgalmi adó összegét nulla euróban állapítsák meg.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 4 A felperes úgy véli, hogy nem álltak fenn a vállalati autó rendelkezésre bocsátásának Németországban történő forgalmi adóztatásának feltételei.
- 5 A felperes szerint a vállalati autó rendelkezésre bocsátása nem ellenérték fejében történt az uniós előírások értelmében, mivel az alkalmazottak nem fizettek érte, és a készpénzben történő díjazásuk egy részét sem erre fordították. Álláspontja szerint önmagában annak ténye, hogy a munkavállaló a munkáltatónak dolgozik, és a használatot a jövedelemadóztatás szempontjából bevételként kell megadóztatni, még nem jelent ellenérték fejében történő használatot.
- 6 A felperes álláspontja szerint bérbeadási szolgáltatásnyújtásról sem lehet szó. A Bíróság jelenlegi ítélezési gyakorlata alapján valamely vállalkozás vagyoni értékű magáncélra történő rendelkezésre bocsátása, amennyiben e használat ellenszolgáltatásaként nem állapítottak meg pénzben fizetendő díjazást, nem adómentes bérbeadásnak, hanem a héairányelv 26. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében vett ellenérték nélküli értékátruházásnak minősül. A felperes szerint a vállalati autó rendelkezésre bocsátását polgári jogilag is inkább a munkajog és nem a bérleti jog alapján kell megítélni. A vállalati autó rendelkezésre bocsátása a BFH (Bundesfinanzhof, szövetségi pénzügyi bíróság, Németország) ítélezési gyakorlata alapján is elválaszthatatlan részét képezi a vezetői díjazásnak. A felperes megítélése szerint az alperes álláspontja ellentétes a hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság 2014. október 20-i 101. ülésén elfogadott iránymutatásában foglalt, csaknem egyhangú véleményével.
- 7 Az alperes a kereset megalapozatlanság miatti elutasítását kéri.
- 8 Álláspontja szerint a vállalati járműnek a munkavállaló részére történő rendelkezésre bocsátása közlekedési eszközök hosszú távú bérbeadása formájában történő, ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásnak minősül. Az alperes szerint a Bundesministerium der Finanzen (szövetségi pénzügyminisztérium, Németország) forgalmi adó alkalmazásáról szóló rendelete (Umsatzsteueranwendungserlass) és az e minisztérium vonatkozó levelében foglalt előírások alapján valamely járműnek a vállalkozás által az alkalmazottak részére, magáncélra történő rendelkezésre bocsátása ellenérték fejében nyújtott egyéb szolgáltatásnak minősül, amelynél az ellenérték rendszerint a munkavégzés arányos része, amelyet a munkavállaló a jármű magáncélú használatáért fejt ki. Minden esetben így van ez az alperes szerint, ha a járművet – mint jelen esetben – egy bizonyos időre, és nem csupán alkalmanként bocsátják magáncélra rendelkezésre a munkavállaló számára. Az alperes szerint a hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság 2014. október 20-i iránymutatása szerint nem attól függ a kérdés, hogy a szolgáltatás ellenérték fejében vagy anélkül történik. Szerinte ellentétes a hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság többségi véleményével, hogy a Luxemburgi Nagyhercegség az elfogadott iránymutatást nem követte, a jármű rendelkezésre bocsátásánál nem ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásból indult ki, és azt a vállalkozás székhelyén, azaz Luxemburgban adóztatta.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 9 A jogvitában meghozandó döntés attól függ, hogy hogyan kell értelmezni a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdését. Azaz „közlekedési eszköz bérbeadásának” minősül-e ebben az értelemben egy adóalany vállalkozása vagyonát képező jármű (vállalati autó) az alkalmazottak számára történő rendelkezésre bocsátása is, anélkül, hogy azok ezért olyan ellenértéket nyújtanának, amely nem a munkavégzésükből (annak egy részéből) áll, ez esetben pedig egy nem rövid távú bérbeadás esetén a teljesítés helye az alkalmazott lakóhelye, amely a jogvitában a Németországi Szövetségi Köztársaság területén található.
- 10 Ha azonban a vállalati autó rendelkezésre bocsátását nem egy közlekedési eszköz héairányelv 56. cikkének (2) bekezdése szerinti bérbeadásának kell tekinteni, a szolgáltatásnyújtás teljesítési helye a hatályos uniós jog alapján - a héairányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja értelmében vett, nem adóalany számára ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtásként, vagy egy ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtással a héairányelv 26. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján egyenértékű szolgáltatásként - a héairányelv 45. cikke alapján a szolgáltatásnyújtó gazdasági tevékenységének székhelyén lenne, azaz a jelen esetben Luxemburgban, így az alperes általi megadóztatás nem következhetne be.
- 11 Azon szolgáltatásnyújtások teljesítési helyének egységes kezelése érdekében, amelyek egy vállalkozáshoz tartozó vagyontárgy alkalmazottak általi magáncélú használatából állnak (így a vállalati autó rendelkezésre bocsátása is), a hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság 2014. október 20-i 101. ülésén elfogadta iránymutatását (H dokumentum – taxud.c.1(2015)721834-832 és taxud.c.1(2016)1136484-832 REV, a továbbiakban: a héabizottság iránymutatása). Ezt a Luxemburgi Nagyhercegség és a Németországi Szövetségi Köztársaság nem értelmezi egységesen; Németországtól eltérően Luxemburg a jogvita tárgyát képező, jármű rendelkezésre bocsátását nem ellenérték fejében történő bérbeadási szolgáltatásnyújtásnak, hanem a héairányelv 26. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatással egyenértékű szolgáltatásnak tekinti, amelynek a héairányelv 45. cikke alapján a szolgáltatásnyújtó gazdasági tevékenységének székhelye (Luxemburg) a teljesítési helye.
- 12 Az eljáró bírósági tanács úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre nemleges válasz adandó.
- 13 A vállalati autó rendelkezésre bocsátásának forgalmi adóztatása Németországban csak az UStG (forgalmi adóról szóló törvény) 3a. §-a (3) bekezdése 2. pontja harmadik mondatának megfelelően történhet. E rendelkezés bevezetésével ültette át a német jogalkotó a nemzeti jogba a héairányelv 2013. január 1-jei hatállyal módosított 56. cikkének (2) bekezdését. Ez alapján egy közlekedési eszköz bérbeadásának szolgáltatásnyújtási helye az hely, ahol – sem a vállalkozónak, sem

a forgalmiadóazonosító-számmal rendelkező jogi személynek nem minősülő – megrendelő lakóhelye található.

- 14 Az eljáró bírósági tanács szerint a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdése és annak megfelelően az UStG 3a. §-a (3) bekezdése 2. pontjának harmadik mondata alapján a szolgáltatásnyújtás helye csak akkor lehet Németország, ha ellenérték fejében nyújtott bérbeadási szolgáltatásról van szó. E tekintetben kételyek merülnek fel.
- 15 Ahhoz hogy ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásról beszélhessünk, a jelen ügyben arra lenne szükség, hogy a személygépjármű rendelkezésre bocsátásáért az alkalmazott ellenértéket fizessen. E tekintetben az eljáró bírósági tanácsnak kételyei vannak a felperes munkavállalóját illetően, aki semmiféle különálló, a munkabérétől független díjazást nem fizetett.
- 16 A német pénzügyi közigazgatás a vállalati autónak a vállalkozó által az alkalmazottak részére magáncélra történő rendelkezésre bocsátását rendszerint egy közlekedési eszköz hosszú távú bérbeadásának minősíti, és ellenértéknek tekinti a munkavégzés azon arányos részét, amelyet az alkalmazott a magáncélú használatért fejt ki. Ennek alapjául az az elgondolás is szolgál, hogy a közlekedési eszköz rendelkezésre bocsátása olyan pénzben kifejezhető előny, amely egy munkavállaló esetében mint munkabér (és ezáltal az elvégzett munka díjazásának egy része) főszabály szerint a személyi jövedelemadó hatálya alá tartozik.
- 17 A Bíróság ítélezési gyakorlata fényében mindazonáltal nem lehet szó ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásról. A Medicom és Maison Patrice Alard ügyekben (2013. július 18-i ítélet, C-210/11 és C-211/11, ECLI:EU:C:2013:479) a Bíróság az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatást illetően kifejtette, hogy az a nyújtott szolgáltatás és a kapott ellenérték között közvetlen kapcsolatot feltételez, amelynél a fizetés hiányát nem ellensúlyozza az a körülmény, hogy a jövedelemadó szempontjából a vállalkozás vagyona körébe vont ezen dolog magáncélú használata számszerűsíthető természetbeni juttatásnak minősül, és így valamiképpen a díjazás olyan részének kell tekinteni, amelyről a jogosult a szóban forgó dolog rendelkezésre bocsátásának ellenértékeként lemondott.
- 18 Némileg más a helyzet, ha a munkavállalóktól a dolog rendelkezésre bocsátása értékének megfelelő összeget levonnak a bérből, vagy amikor egyértelmű, hogy a munkavállalók által elvégzett munka egy része a vagyontárgy rendelkezésre bocsátása ellenértékének tekinthető (lásd: 1997. október 16-i Fillibeck ítélet, C-258/95, ECLI:EU:C:1997:491). Ennek megfelelően a Bíróság az Astra Zeneca UK ügyben (2010. július 29-i ítélet, C-40/09, ECLI:EU:C:2010:450) úgy vélte, hogy a munkavégzés arányos része ellenérték.
- 19 A német pénzügyi közigazgatás rendszerint a vállalati autó magáncélra történő rendelkezésre bocsátásának ellenszolgáltatásaként (ellenértékeként) tekint az alkalmazottak munkavégzésére, ha azt a munkaszerződés szabályozza, vagy az szóbeli megállapodáson vagy a munkaviszony egyéb körülményein alapul,

amennyiben a járművet egy bizonyos időre, és nem csupán alkalmanként bocsátják magáncélra rendelkezésre. A BFH (szövetségi pénzügyi bíróság) ezzel alapvetően egyetért.

- 20 Amennyiben az alkalmazott a személygépjármű rendelkezésre bocsátásáért nem fizet, a készpénzben történő díjazása egy részét nem köteles erre fordítani, és különböző előnyök közötti választásról sincs megállapodás, az alapügyben nem lehet abból kiindulni, hogy ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásról van szó. A visszerhes jelleg kapcsán az is kétségeket ébreszthet, hogy az ellenérték, amely a német jövedelemadózáásban főszabály szerint átalányösszeg, nem lehet a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében vett konkrétan megállapított bérleti díj.
- 21 Az, hogy a Medicom és Maison Patrice Alard ügyekben (2013. július 18-i ítélet, C-210/11 és C-211/11, ECLI:EU:C:2013:479) a Bíróság által hozott ítélet egy adóztatás alóli kivételt, és nem az ügyletek megadóztathatóságát tárgyalta, még nem akadályozza annak a jelen jogvitára való alkalmazhatóságának; ugyanis elképzelhető, hogy azt a kérdést, hogy van-e ellenérték, egységesen kell eldönteni.
- 22 Még ha az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatás fennállására a válasz nemleges is, akkor is kérdéses, hogy az alapügyben ettől még nem Németországban volt-e a vállalati autó rendelkezésre bocsátásának helye. Az alperes ugyanis e tekintetben a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdésére hivatkozik, és azzal érvel, hogy ez alapján nincs jelentősége, hogy a szolgáltatás ellenérték fejében vagy anélkül történik, mindaddig, amíg bérbeadási szolgáltatásnyújtást feltételezünk. Amennyiben a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdése szerinti bérbeadás egységesen lefedi az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatást és az ellenérték nélkül történő rendelkezésre bocsátást – például a héairányelv 26. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatással egyenértékű szolgáltatást a vállalkozás vagyonát képező termék használatának formájában –, a szolgáltatás teljesítési helye a jelen jogvitában szintén Németország lenne. A német pénzügyi közigazgatás az érvelése alátámasztásául újfent a hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság iránymutatására hivatkozik. Ennek 3. pontjában a következő áll:
- 23 „A hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság nagy többségének álláspontja szerint egy olyan szolgáltatásnyújtás teljesítési helyét illetően, amely valamely vagyontárgy használatából áll, egy és ugyanazon szabály irányadó, függetlenül attól, hogy a szolgáltatást ellenérték fejében nyújtják-e, vagy a héairányelv 26. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint adóztatják-e.”
- 24 Kétséges, hogy ez közlekedési eszközök bérbeadására is érvényes-e. A héairányelv nem tartalmaz különös szabályozást az adóztatás helyét illetően a vállalkozás vagyonát képező dolog magáncélú felhasználásának a formájában ellenérték nélkül nyújtott és a héairányelv 26. cikkének (1) bekezdése alapján az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatással egyenértékű szolgáltatásokra, így a teljesítési hely meghatározása során történő differenciálás nem feltétlenül szükséges; ez alól kivétel ugyanakkor a szolgáltatás különleges formájaként a

közlekedési eszközök bérbeadása, erre ugyanis a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdése alkalmazandó. Az iránymutatás, amely szerint az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásokat és az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásokkal egyenértékű, a héairányelv 26. cikke szerinti szolgáltatásokat egységesen kell kezelni, csak az olyan szolgáltatásokra lenne értelmezhető, amelyekre nem alkalmazandó különös helymeghatározás, mint például a héairányelv 56. cikke.

- 25 A hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság számára is úgy tűnik, hogy főszabály szerint „egyéb szolgáltatásnak” tekintendő a vállalati autó alkalmazottak részére történő rendelkezésre bocsátása, és feltételezi a visszterhességet ahhoz, hogy egy közlekedési eszköz bérbeadásáról legyen szó (lásd a hozzáadottérték-adóval foglalkozó bizottság említett iránymutatása 3. pontjának második bekezdését és 1. pontjának utolsó bekezdését).
- 26 Ebből következően az eljáró bírósági tanács álláspontja szerint is sok minden szól amellet, hogy csak az ellenérték fejében nyújtott szolgáltatás tekinthető a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdése értelmében vett bérbeadási szolgáltatásnyújtásnak, ami a jelen ügyben – a fentiek fényében – nem áll fenn; ez alapján egy a vállalkozás vagyonát képező dolog ellenérték nélkül történő, alkalmazottak általi magáncélú használata nem lehet egyenértékű egy bérbeadási szolgáltatásnyújtással.
- 27 A következő szempontok is az ellen szólnak, hogy a vállalati autó oly módon történő rendelkezésre bocsátását, amint arról a jelen jogvitában szó van, a héairányelv 56. cikkének (2) bekezdése értelmében vett bérbeadási szolgáltatásnyújtásnak kell minősíteni.
- 28 A Bíróság ítélkezési gyakorlata alapján a bérbeadási szolgáltatásnyújtáshoz ugyanis az szükséges, hogy valamennyi, e tevékenységet jellemző feltétel teljesüljön (a 2013. július 18-i Medicom és Maison Patrice Alard ítélet, C-210/11 és C-211/11, ECLI:EU:C:2013:479; 2012. március 29-i ítélet, C-436/10 ECLI:EU:C:2012:185). E körbe tartozik az is, hogy a bérbeadó meghatározott időszakra és díjazás ellenében átruházza a bérlő részére valamely dolog birtokbavételének jogát, és minden más személyt kizár e jog gyakorlásából. Amennyiben a szolgáltatás igénybevevőjének munkavégzését arányosan ellenértéknek tekintjük, kétséges, hogy hogyan minősítjük annak fizetését a munkavállaló betegsége esetén, amikor is az érintett munkavállaló nem lát el munkát.
- 29 A közlekedési eszköz rendelkezésre bocsátása nem bérleti jogviszony keretei között történik, hanem azt a munkajog határozza meg. Kizárólag az alkalmazottak szolgálati/munkaviszonyával áll ugyanis összefüggésben; ez a munkavégzés egy kiegészítő ellenértéke (a BFH [szövetségi pénzügyi bíróság] ítélkezési gyakorlata szerint akkor is, ha a rendelkezésre bocsátás nem kifejezett megállapodás alapján történik). A felperes az alapügyben sem bocsát rendelkezésre más személyeknek járműveket, különösen nem célja a vállalkozásnak a közlekedési eszközök üzletszerű bérbeadása. A vállalati autó rendelkezésre bocsátását a munkaszerződés

szabályozza, vagy az megfelel a felperes által az alkalmazottaknak nyújtott szokásos szolgáltatásoknak; külön bérleti szerződés nincs. A munkaszerződés mellett nincs tehát külön szerződéses jogviszony; ez abban is megmutatkozik, hogy a jármű rendelkezésre bocsátása a munkaviszony megszűnésével véget ér; meghosszabbítására ezt követően nem kerül sor.

MUNKADOKUMENTUM